

Tabela do zgłaszania uwag w ramach konsultacji społecznych planowanych rezerwatów przyrody w ramach inicjatywy 100 rezerwatów na 100-lecie Lasów Państwowych					
Lp.	Nazwa rezerwatu	Podmiot zgłaszający uwagi	Treść uwagi	Stanowisko RDOS (uwzględniona/częściowo uwzględniona/niewzględniona)	Uzasadnienie stanowiska RDOS
1	Babski Las	osoba fizyczna	<p>Odnosnie projektowanego rezerwatu przyrody „Babski Las” warto rozważyć utworzenie wspólnej otuliny, która byłaby łącznikiem pomiędzy projektowanym rezerwatem „Babski Las” oraz powiększonym o dział 15, 24, 25, 33, 34 rezerwatem przyrody „Wielki Las”. Wspólna otulina obydwu rezerwatów przyrody mogłaby objąć nieprzekształcone gospodarczo oddziały i wydzielenia złożone m.in. z osiu porzeczkowego, wyżynnego podłowego boru mieszanego, należące w szczególności do oddziałów nieobjętych do tej pory powiększonym rezerwatem przyrody „Wielki Las” oraz oddziałów 10, 11, 12, 17, 18, 26.</p> <p>Część z tych oddziałów, np. 25 stanowi ostoję zwierzyny, gdzie od wielu lat widnieje znak zakazu wstępu. Utworzenie wspólnej otuliny pozwoliłoby na zachowanie ciągłości siedliskowej obszaru o bogatych walorach faunistycznych.</p> <p>Co istotne, zgodnie z projektem Wytucznych i rekomendacji dotyczących procesu wzmocnienia ochrony lasów o szczególnych walorach przyrodniczych i społecznych opracowanym przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w rozdziale i zatytułowanym Kryteria wyboru obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych oraz priorytetowe potrzeby ochronne wymagające szybkiego procedowania lub tymczasowego zabezpieczenia kluczowych obszarów, wskazuje się na potrzebę ochrony m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - drzewostany położone wzdłuż brzegów naturalnych cieków i zbiorników wodnych i źródeł (P4); - siedliska bagienne (P5). <p>Dodatkowo, w projekcie Wytucznych kładzie się nacisk na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - drzewostany na siedliskach naturalnych i zbliżonych do naturalnych (P3); - obszary dla zachowania łączności ekologicznej na przebiegu korytarzy ekologicznych (P6); - drzewostany w parkach krajobrazowych których charakter jest kluczowy dla ochrony krajobrazów leśnych (P12); - zalesiska (P15); - strefy ochrony stanowisk, ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania gatunków objęte ochroną całoroczną (P18). <p>Zgodnie zaś z rozdziałem VI pkt 2 projektu Wytucznych zatytułowanym Niezbędne działania gwarantujące trwałość rozwiązań dotyczących wzmocnienia ochrony obszarów leśnych o szczególnych walorach przyrodniczych i społecznych. Ochrona cennych obszarów przyrodniczych, „najcenniejsze przyrodniczo obszary powinny zostać objęte ochroną w formie rezerwatów lub parków narodowych.”</p> <p>Zatem i tak docelowo ww. obszary powinny zostać objęte formą ochrony przyrody. A objęcie ich z odpowiednim wyprzedzeniem pozwoli na uniknięcie sytuacji jaka miała miejsce w odniesieniu do oddziału 6 – rębnia gniazdowa wokół gniazda bociana czarnego.</p> <p>Przyjęte podejście wychodziłoby również naprzeciw obowiązującemu bezpośrednio w państwach członkowskich UE rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869.</p>	nie dotyczy	<p>Propozycja mająca charakter uwagi ogólnej i w ramach procedowanych ustaleń wykracza poza przedmiot konsultacji. Konsultacje dotyczą wyłącznie założeń związanych z utworzeniem rezerwatu Babski Las - nie odnosi się do zasięgu otuliny rezerwatu. Powyższe cenne wskazanie będzie brane pod uwagę na etapie ustalania granic otuliny.</p> <p>Część oddziału 17 (17a, c) Leśnictwa Stawki została włączona do rezerwatu przyrody Wielki Las”. Część oddziałów: 10, 18 i 26 została włączona do otuliny rezerwatu przyrody Wielki Las.</p>
2	Góry Gorzkowskie	osoba fizyczna	<p>Odnosnie projektowanego rezerwatu przyrody „Góry Gorzkowskie”, jak słusznie wskazano w tabelarycznym opisie, pomimo przekształceń związanych z gospodarką leśną, dokonanych w części proponowanych oddziałów, teren projektowanego rezerwatu cechuje się dużą zdolnością samoregeneracji, dla której jednak konieczne jest wprowadzenie ochrony zachowawczej. Zaproponowany obszar jest zgodny z pierwotnym projektem prof. Romualda Olacka z 1987 r. Ochrona zachowawcza, a wręcz czynna w okresie przejściowym, stanowiłaby realizację obowiązku prawnego określonego w art. 4 (Odbudowa ekosystemów łądowych, przybrzeżnych i słodkowodnych) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869.</p> <p>Zgodnie z tym przepisem:</p> <p>1. Państwa członkowskie wprowadzają środki odbudowy konieczne do przywrócenia do dobrego stanu obszarów typów siedlisk wymienionych w załączniku I, których stan nie jest dobry. Środki takie są wprowadzane:</p> <p>a) do 2030 r. - na co najmniej 30 % całkowitej powierzchni wszystkich typów siedlisk wymienionych w załączniku I, których stan nie jest dobry, jak określono ilościowo w krajowym planie odbudowy zasobów przyrodniczych, o którym mowa w art. 15;</p> <p>b) do 2040 r. - na co najmniej 60 %, a do 2050 r. - na co najmniej 90 % powierzchni każdej grupy typów siedlisk wymienionych w załączniku I, których stan nie jest dobry, jak określono ilościowo w krajowym planie odbudowy zasobów przyrodniczych, o którym mowa w art. 15.</p> <p>Na potrzeby niniejszego ustępu państwa członkowskie, w stosownych przypadkach, do 2030 r. priorytetowo traktują środki odbudowy na obszarach należących do sieci Natura 2000.</p> <p>Wśród siedlisk wymienionych w załączniku I należą właśnie buczyny występujące na obszarze Natura 2000 Ostoja Złotopolska (PLH240020), w tym w „Górach Gorzkowskich”. Odbudowa siedliska w oddziałach 210-212 mogłaby przykładem realizacji postanowień ww. przepisu przez Nadleśniczo Złoty Potok w ramach dedykowanego projektu, który mogłoby uzyskać wsparcie np. ze funduszy UE. Przelęgł drogi gruntowej przez „Góry Gorzkowskie” nie może stanowić argumentu za ograniczeniem projektowanego rezerwatu przyrody jedynie do oddziałów 213 i 214, bowiem przykładowo przez rezerwat przyrody „Parkowe” przebiega droga wojewódzka 793 (ograniczenie prędkości i ruchu pojazdów ciężarowych na tej drodze to temat wymagający oddzielnego rozwiązania). Ew. możliwa jest rezygnacja z pododdziałów z drzewostanem sosnowym.</p> <p>Jednocześnie, zgodnie z projektem Wytucznych i rekomendacji dotyczących procesu wzmocnienia ochrony lasów o szczególnych walorach przyrodniczych i społecznych opracowanym przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska w rozdziale i zatytułowanym Kryteria wyboru obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych oraz priorytetowe potrzeby ochronne wymagające szybkiego procedowania lub tymczasowego zabezpieczenia kluczowych obszarów, wskazuje się na potrzebę ochrony:</p> <p>P11. Siedliska przyrodnicze (także poza obszarami Natura 2000)</p> <p>Definicja kryterium: Wybrane siedliska z załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteria wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000. Załącznik 1: typy siedlisk przyrodniczych będące przedmiotem zainteresowania wspólnoty, które wymagają ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000, ze wskazaniem typów siedlisk przyrodniczych o znaczeniu priorytetowym.</p> <p>Kody wybranych siedlisk: 9140, 91D0, 91B0, 91E0, 91F0, 9410 na BGW, 9410 w Sudetach, 7220, 9110, 9150, 9110, 9130, 9160, 9170, 9190, 91F0, 9410 (pozostałe), 91NN. Ministerstwo Klimatu i Środowiska powoła grupę roboczą, której zadaniem będzie doprecyzowanie definicji oraz sposobu wyznaczania drzewostanów na podstawie tego kryterium.</p> <p>Jak wskazano powyżej, zgodnie zaś z rozdziałem VI pkt 2 projektu Wytucznych zatytułowanym Niezbędne działania gwarantujące trwałość rozwiązań dotyczących wzmocnienia ochrony obszarów leśnych o szczególnych walorach przyrodniczych i społecznych. Ochrona cennych obszarów przyrodniczych, „najcenniejsze przyrodniczo obszary powinny zostać objęte ochroną w formie rezerwatów lub parków narodowych.”</p> <p>Zatem i tak docelowo ww. obszary powinny zostać objęte formą ochrony przyrody. A objęcie ich z odpowiednim wyprzedzeniem pozwoli na uniknięcie sytuacji jaka miała miejsce w odniesieniu do oddziału 210, 211 i 212.</p> <p>Jednocześnie, uprzejmie poddaję pod rozwagę włączenie oddziału 216b (opisany w Banku Danych o Lasach jako JS88), mogącego stanowić łącznik pomiędzy rezerwatem ścisłym „Bukowa Kępa” a projektowanym rezerwatem przyrody „Góry Gorzkowskie”, stanowiącego obecnie tzw. las referencyjny.</p>	nie dotyczy/ częściowo uwzględniona	<p>Propozycja mająca charakter uwagi ogólnej i w ramach procedowanych ustaleń wykracza poza przedmiot konsultacji. Konsultacje dotyczą wyłącznie założeń związanych z utworzeniem rezerwatu Góry Gorzkowskie - nie odnosi się w tym momencie do kierunku prowadzonej na jego terenie ochrony. Sposób ochrony będzie przedmiotem analizy w ramach procedury ustanawiania zadań ochronnych bądź planu ochrony dla tego rezerwatu i powyższe cenne wskazanie będzie brane pod uwagę w tej procedurze. Wydzielenie 216b to łąka opisana w Banku Danych o Lasach jako P5 (pastwisko). W BDŁ opisem JS88 oznaczono wydzielenie 216a. Oba wydzielenia planowane są do włączenia do rezerwatu Bukowa Kępa z uwagi na bezpośrednie sąsiedztwo z tym rezerwatem.</p>
3	Góry Gorzkowskie	dr hab. inż. Przemysław Kurek (pracownik naukowy w Zakładzie Ekologii Roślin na Wydziale Biologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu)	Oddziały 213-214 tworzące przyszły rezerwat to skrajna wersja planu minimum (zaledwie 40% stanu oddziałów) w stosunku do pierwotnego projektu prof. Olacka i późniejszych jego modyfikacji, które obejmowały ponadto oddziały 210-211-212 charakteryzujące się równie cennymi walorami przyrodniczymi i wydatnymi integralną całości pierwotnego projektu.	uwzględniona	Uwaga dotyczy poparcia planu utworzenia rezerwatu, zgodnie z propozycją RDOS w Katowicach.**
4	Góry Gorzkowskie	dr hab. inż. Przemysław Kurek (pracownik naukowy w Zakładzie Ekologii Roślin na Wydziale Biologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu)	Oddziały 210-211-212 ze względu na walory przyrodnicze i jakoś siedliska oraz drzewostanu powinny być w całości włączone do rezerwatu, jak zakładały poprzednie opracowania dokumentujące wyjątkową wartość tego obszaru.	uwzględniona	Uwaga dotyczy poparcia planu utworzenia rezerwatu, zgodnie z propozycją RDOS w Katowicach.**
5	Góry Gorzkowskie	dr hab. inż. Przemysław Kurek (pracownik naukowy w Zakładzie Ekologii Roślin na Wydziale Biologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu)	Jedynie ścisła ochrona rezerwatowa zdaje się być właściwą formą/drogą regeneracji wybranych elementów tutejszego ekosystemu leśnego (tj. drzewostanu) do stanu sprzed rabunkowego pozyskania. Efekty nadmiernych cięć przeprowadzonych w latach poprzednich na obszarze powyższych oddziałów na drodze naturalnych procesów (a więc szczególnie pożądanym w rezerwacie) jakim jest m.in. naturalne odnowienie drzew, stają się coraz mniej widoczne (widzą lokalną). Ponadto tylko naturalne odnowienie i późniejsze procesy je kształtujące w sensie jakościowym (skład gatunkowy) i ilościowym (struktura wieku odnowienia) są wyrazem najlepszego dopasowania do siedliska. Odnowienie naturalne, którego czas i ilość pojawienia się zostały zaliczowane rębniami stanowi doskonałą odpowiedź ekosystemu leśnego, gdzie jego stosunki ilościowe i jakościowe są odbiciem potencjału siedliska i dowodem jego realnych możliwości regeneracyjnych nie wymagających ingerencji przez zabiegi hodowlane. Pojawiające się żywotne i bogate strukturalnie odnowienie naturalne jest najlepszym gwarantem ciągłości procesów naturalnych na opisywanym obszarze, nawet jeśli jego forma została zainicjowana w sposób sztuczny. Jego obecność i skład gatunkowy wyrażają naturalny "drzewostan przyszłości", który będzie mógł się najlepiej regenerować tylko w warunkach ochrony rezerwatowej. Na tej podstawie sugerowałbym wręcz ochronę ścisłą.	nie dotyczy	<p>Propozycja mająca charakter uwagi ogólnej i w ramach procedowanych ustaleń wykracza poza przedmiot konsultacji. Konsultacje dotyczą wyłącznie założeń związanych z utworzeniem rezerwatu Góry Gorzkowskie - nie odnosi się do kierunku prowadzonej na jego terenie ochrony. Sposób ochrony będzie przedmiotem analizy w ramach procedury ustanawiania zadań ochronnych bądź planu ochrony dla tego rezerwatu i powyższe cenne wskazanie będzie brane pod uwagę w tej procedurze.</p>

6	Góry Gorzkowskie	dr hab. inż. Przemysław Kurek (pracownik naukowy w Zakładzie Ekologii Roślin na Wydziale Biologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu)	<p>Pozostawione dojrzałe drzewa na obszarach objętych cięciami w spornych oddziałach stanowią źródło odnowienia kolejnych kohort różnych gatunków drzew wraz z dominującym tu buklem - obecne są m.in. dojrzałe wiązy szypułkowe oraz jawory, które stanowią cenne domieszki biocenotyczne. Jest to kolejny dowód na duże możliwości regeneracyjne drzewostanu w oddziałach 210-212, co wskazuje na brak potrzeby kształtowania go zabiegami hodowlanymi, a tym samym stanowi argument za włączeniem w granice projektowanego rezerwatu.</p>	uwzględniona	Uwaga dotyczy poparcia planu utworzenia rezerwatu, zgodnie z propozycją RDOŚ w Katowicach. **
7	Góry Gorzkowskie	dr hab. inż. Przemysław Kurek (pracownik naukowy w Zakładzie Ekologii Roślin na Wydziale Biologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu)	<p>W kontekście powyższych obserwacji dalsze prowadzenie gospodarki leśnej na terenie oddziałów wnioskowanych o włączenie do rezerwatu (210-212) może zniweczyć formowanie się naturalnego składu przyszłego drzewostanu, którego proporcje między gatunkami mogą odbiegać od norm ujętych w Zasadach Hodowli Lasu (ZHL), co z ekologicznego punktu widzenia nie jest żadnym problemem. Natomiast zalecenia gospodarce mogą ten proces zniekształcić, np. przez podjęcie czyszczeń, trzebieży nastawionych na selekcję (pożądanych/niepożądanych domieszek), jak również przez przebudowę drzewostanu wedle składu przewidzianego przez ZHL (co może odbiegać od stanu naturalnego, ukształtowanego przez niezakończoną gospodarką procesy odnowienia i wydzielania).</p>	uwzględniona	Uwaga dotyczy poparcia planu utworzenia rezerwatu, zgodnie z propozycją RDOŚ w Katowicach. **
8	Góry Gorzkowskie	dr hab. inż. Przemysław Kurek (pracownik naukowy w Zakładzie Ekologii Roślin na Wydziale Biologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu)	<p>W pierwotnym projekcie prof. Olacka nie był uwzględniony oddział 216a - ujęty jednak w późniejszych uzupełnionych opracowaniach. Jest to bardzo niewielki pododdział z różnorodnym drzewostanem liściastym (jesion, klony, wierzby, wiązy) na siedlisku wilgotnym o charakterze pierwotnie leśnym (obecnie przekształcającym się w kierunku łąki niskiego). W skali regionu tego typu zbiorowiska są bardzo rzadkie, dlatego powinno się wziąć pod uwagę włączenie tego pododdziału do przyszłego rezerwatu.</p>	częściowo uwzględniona	Planowane jest objęcie tego fragmentu leśnego ochroną rezerwatową poprzez włączenie do rezerwatu Bukowa Kępa.
9	Góry Gorzkowskie	Krzysztof Pierzgański, Czשstochowski Towarzystwo Naukowe	<p>Mimo odkształceń zbiorowisk roślinnych powstałych w wyniku wycięcia 30-50 % drzewostanu w oddziałach 212a, 212b, 213c, 211a celowe jest objęcie ochroną całych Gór Gorzkowskich – zgodnie z propozycją RDOŚ w Katowicach. Przemawiają za tym następujące przesłanki: 1. Pasma Gór Gorzkowskich w całości znajduje się w obszarze NATURA 2000 Ostoja Złotopotocka, co nakłada obowiązek utrzymania zbiorowisk roślinnych (w rozumieniu NATURA 2000 siedlisk) wymienionych w SFD. 2. Należy dążyć do przywrócenia do stanu pierwotnego fitocenozy zdegenerowanych w wyniku nadmiernego zmniejszenia zwarcia drzewostanu (cespityzacja, ekspansja nawłoci i jeżyn). Ponieważ warunki edaficzne zostały zachowane, naturalna ewolucja biocenotyczna będzie sprzyjała osiągnięciu tak określonego celu. Dla przyspieszenia tego procesu warto rozważyć zastosowanie zabiegów ochrony czynnej, których celem będzie skrócenie pewnych etapów sukcesji i osiągnięcie właściwych warunków biotycznych i fizjonomii lasu. Może być niezbędna reintrodukcja niektórych roślin runa. Zabiegi takie nie mają odpowiedników w zasadach hodowli lasu. Ich opracowanie będzie wymagało indywidualnego podejścia, możliwego np. podczas wykonywania planu ochrony rezerwatu. 3. Lasy Gór Gorzkowskich stanowią znaczący i godny ochrony fragment „polskiego centrum zróżnicowania lasów bukowych”. O jego ochronie należy myśleć w perspektywie długofalowej. Nie można argumentować rezygnacji z ochrony części oddziałów leśnych odkształceniami dokonanymi przez gospodarkę leśną. 4. Zgodnie z ostatnimi trendami w dziedzinie ochrony przyrody, powierzchnia rezerwatu leśnego powinna być możliwie duża. Zapewnia to większą odporność ekosystemów na wstrząsy spowodowane przez zjawiska pogodowe lub gradacje szkodników. Stwarza również dogodniejsze warunki dla ochrony bioróżnorodności, która jest wprost proporcjonalna do wielkości obszaru zajmowanego przez siedliska.</p>	uwzględniona	Uwaga dotyczy poparcia planu utworzenia rezerwatu, zgodnie z propozycją RDOŚ w Katowicach.
10	Babski Las	Krzysztof Pierzgański, Czשstochowski Towarzystwo Naukowe	<p>Projekt granic rezerwatu zaproponowany przez RDOŚ w Katowicach jest zgodny z pierwotną koncepcją prof. Romualda Olacka z 1984 roku. W tym kształcie zapewnia on ochronę najcenniejszych płatów łąki niskiego (wilgotnego) z pomnikowymi rozmiarów dębami szypułkowymi, jęglów, olsów i wyżynnego boru jodłowego. Jednak zdaniem przyrodników, wschodnia część P.K. Stawki zasługuje na wzmocnienie ochrony, polegające na eliminacji rębni gniazdowych i zupełnych. Rolę tę może pełnić wspólna otulina dla rezerwatów Wielki Las i Babski Las. Argumenty przemawiające za tą koncepcją są następujące: 1. Aktualnie dominującą formą gospodarowania w Stawkach są rębnie gniazdowe i zupełne, z którymi wiąże się odnowienia sztuczne, poprzędzone orką. Wyręby te nie omijają drzew w wieku 150 i 230 lat. Tego rodzaju praktyki nie powinny mieć miejsca w lasach glebochronnych i wodochronnych oraz leżących w obszarach ochrony krajobrazowej. 2. Nowe obserwacje faunistyczne (w latach 2021-2024) wskazują, że Stawki są ostoją fauny o charakterze puszczańskim, m.in. sóweczki, bociana czarnego i wilka (Skowron B., Pierzgański K., Świąciak T. – dane niepublikowane). Od dawna znane jest w tym terenie gniazdo bielika. Dla zabezpieczenia siedlisk tych gatunków potrzebne jest zachowanie zbliżonego do naturalnego charakteru lasu na obszarze większym niż projektowany rezerwat Babski Las oraz istniejący rezerwat Wielki Las wraz z jego proponowanym poszerzeniem. Zarówno gawra wilka, jak i głosy terytorialne sóweczki, były stwierdzone w oddziałach przyległych do projektowanego rezerwatu (Skowron B., Świąciak T. – dane niepublikowane).</p>	uwzględniona nie dotyczy	Pierwsza uwaga dotyczy poparcia planu utworzenia rezerwatu, zgodnie z propozycją RDOŚ w Katowicach. Druga uwaga ma charakter uwagi ogólnej i w ramach procedurowych ustaleń wykracza poza przedmiot konsultacji. Konsultacje dotyczą wyłącznie założeń związanych z utworzeniem rezerwatu Babski Las - nie odnoszą się do zasięgu otuliny rezerwatu. Powyższa uwaga wskazana będzie brane pod uwagę na etapie ustalania granic otuliny.
11	Babski Las	dr Jerzy Parusel, koordynator wojewódzkiego projektu Klubu Przyrodników "Rezerwaty - czas na come back", Członek Państwowej Rady Ochrony Przyrody	<p>1. Włączenie do rezerwatu wydzielenia 2f o powierzchni 1,67 ha. Uzasadnienie siedliskowe: wydzielenie stanowi strefę przejściową pomiędzy siedliskiem wyżynnego jodłowego boru mieszanego <i>Abietetum polonicum</i> (wydzielenie 2c), a siedliskiem lasu mieszanego wilgotnego. W drzewostanie tym występuje miejscami jodła w wieku 68 i 80 lat oraz liczny podrost jodły w wieku 43 i 53 lat. Uzasadnienie ochronne: włączenie wydzielenia 2f do rezerwatu przyczyni się do utrzymania właściwych warunków mikroklimatycznych (świetlnych i wilgotnościowych), kluczowych dla utrzymania siedliska wyżynnego jodłowego boru mieszanego <i>Abietetum polonicum</i> we właściwym stanie ochrony.</p>	uwzględniona	Uwaga dotyczy poparcia planu utworzenia rezerwatu, zgodnie z propozycją RDOŚ w Katowicach
12	Babski Las	dr Jerzy Parusel, koordynator wojewódzkiego projektu Klubu Przyrodników "Rezerwaty - czas na come back", Członek Państwowej Rady Ochrony Przyrody	<p>2. Włączenie do rezerwatu wydzielenia 3d o powierzchni 6,26 ha. Uzasadnienie siedliskowe: wydzielenie stanowi strefę przejściową pomiędzy siedliskiem wyżynnego jodłowego boru mieszanego <i>Abietetum polonicum</i> (wydzielenie 3c), a siedliskiem lasu mieszanego świeżego. W drzewostanie tym występuje miejscami jodła w wieku 78 lat oraz liczny podrost jodły w wieku 48 lat. Uzasadnienie ochronne: włączenie wydzielenia 3d do rezerwatu przyczyni się do utrzymania właściwych warunków mikroklimatycznych (świetlnych i wilgotnościowych), kluczowych dla utrzymania siedliska wyżynnego jodłowego boru mieszanego <i>Abietetum polonicum</i> we właściwym stanie ochrony.</p>	nie uwzględniona	Wydzielenie 3d (Leśnictwo Stawki) nie przedstawia porównywalnych walorów przyrodniczych, które kwalifikowałyby ten teren do włączenia do rezerwatu. Funkcje buforowe dla przedmiotu ochrony rezerwatu - w tym utrzymania właściwych warunków mikroklimatycznych (świetlnych i wilgotnościowych) - pełnić będzie otulina.
13	Góry Gorzkowskie	dr Jerzy Parusel, koordynator wojewódzkiego projektu Klubu Przyrodników "Rezerwaty - czas na come back", Członek Państwowej Rady Ochrony Przyrody	<p>1. Rezerwat powinien być utworzony w granicach zaproponowanych przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach. Uzasadnienie siedliskowe: w proponowanych granicach będą chronione wszystkie siedliska przyrodnicze wymienione w zgłoszeniu koordynatora wojewódzkiego projektu Klubu Przyrodników "Rezerwaty - czas na come back" oraz w dokumentacji projektowej tego rezerwatu (Piechnik L., Kurek P., Pierzgański K., Skowron B. Propozycja powołania rezerwatu przyrody "Góry Gorzkowskie". Uzasadnienie celu i walory przyrodnicze opisanego obszaru. Kraków 2024). Uzasadnienie ochronne: Zdecydowana większość obszaru proponowanego rezerwatu reprezentuje siedliska leśne, których stan określono jako naturalny (N1). Do siedlisk przekształconych (Z3) zakwalifikowano tylko dwa wydzielenia: 210c (1,89 ha) i 211c (2,89 ha). Tak określony stan siedlisk leśnych proponowanego rezerwatu umożliwia objęcie ochroną rezerwatową lasów użytkowanych dotychczas gospodarczo, gdyż wykazują one bardzo duży potencjał naturalnych zdolności regeneracyjnych i samoregulacyjnych. Tylko na znikomej powierzchni rezerwatu (4,78 ha) niezbędne będą zabiegi ochrony czynnej, których celem będzie przywrócenie właściwego stanu siedliska leśnego.</p>	uwzględniona	Uwaga dotyczy poparcia planu utworzenia rezerwatu, zgodnie z propozycją RDOŚ w Katowicach.

14	Babski Las	osoba fizyczna	Na wstępie należy zaznaczyć, że za utworzeniem większych rezerwatów przyrody (ponad 100 ha) przemawiają względy natury przyrodniczej (większy rezerwat przyrody jest gwarancją lepszej ochrony bioróżnorodności) oraz prawnej (w szczególności rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 czerwca 2024 r. w sprawie odbudowy zasobów przyrodniczych i zmiany rozporządzenia (UE) 2022/869 oraz obecnie procedowany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska projekt Wytycznych i rekomendacji dotyczących procesu wzmocnienia ochrony lasów o szczególnych walorach przyrodniczych i społecznych). Rozporządzenie UE stanowi o obowiązku odbudowy siedlisk przyrodniczych, m. in. tych wchodzących w skład obszaru Natura 2000 - Ostoja Złotopółka. W ww. projekcie Wytycznych rekomenduje się zaś wyłączenie z gospodarki leśnej m. in. siedlisk wchodzących w skład obszarów Natura 2000 oraz obszarów wchodzących w dużej mierze w skład Parku Krajobrazowego "Stawki". Ww. względy przemawiają za rozstrzygnięciem wątpliwości dotyczących objęcia danych oddziałów statusem rezerwatu przyrody na korzyść wykładni pro-przyrodniczej. W związku z powyższym proponuje utworzenie wspólnej otuliny dla rezerwatu przyrody "Wielki Las" oraz projektowanego rezerwatu przyrody "Babski Las" składającej się z drzewostanu, który zgodnie z ww. projektem Wytycznych powinien być wyłączony z gospodarki leśnej.	nie dotyczy	Propozycja mająca charakter uwagi ogólnej i w ramach procedowanych ustaleń wykracza poza przedmiot konsultacji. Konsultacje dotyczą wyłącznie założeń związanych z utworzeniem rezerwatu Babski Las - nie odnosi się do zasięgu otuliny rezerwatu. Powyższe cenne wskazanie będzie brane pod uwagę na etapie ustalania granic otuliny.
15	Góry Gorzkowskie	osoba fizyczna	W przypadku zaś projektowanego rezerwatu przyrody "Góry Gorzkowskie", objęcie statusem rezerwatu przyrody wszystkich projektowanych w propozycji RDOŚ oddziałów oraz rozszerzenie tego rezerwatu o oddział 216b (mającego obecnie status lasu referencyjnego) w celu zapewnienia korytarza ekologicznego pomiędzy rezerwatem ścisłym " Bukowa Kępa" a projektowanym rezerwatem przyrody "Góry Gorzkowskie". Powyższe wychodzi na przeciw ww. projektowi Wytycznych, zgodnie z którymi "najcenniejsze przyrodniczo obszary powinny zostać objęte ochroną w formie rezerwatów lub parków narodowych".	częściowo uwzględniona	Wydzielenie 216b (Leśnictwo Kamienna Góra) stanowi pastwisko zgodnie z Planem Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Złoty Potok na lata 2016-2025. Ww. wydzielenie wraz z wydzieleniami 216a,c planowane jest do włączenia do rezerwatu Bukowa Kępa.
16	Góry Gorzkowskie	dr inż. Łukasz Piechnik, Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN	1). Rezerwaty przyrody to, obok parków narodowych, najsukceszniejsza spośród funkcjonujących w Polsce form ochrony przyrody. Powierzchnia projektowanego rezerwatu przyrody „Góry Gorzkowskie” powinna być możliwie duża co zapewni niezakończony przebieg naturalnych procesów ekologicznych przebiegających w drzewostanach bukowych. Takie wymogi zostaną spełnione w przypadku przyjęcia całościowej propozycji RDOŚ Katowice a więc objęcia ochroną rezerwatową całych oddziałów leśnych 210, 211, 212, 213 oraz 214. Proponowane do ochrony rezerwatowej drzewostany cechują się dużym udziałem starodrzewu, o charakterze lasu naturalnego i wysokich walorach krajobrazowych charakterystycznych dla Wyżyny Częstochowskiej. Przeważająca część obszaru projektowanego rezerwatu przyrody „Góry Gorzkowskie” (96,4% proponowanej do objęcia ochroną powierzchni) reprezentuje siedliska leśne o stanie zachowania określonym jako naturalne (N1). Z kolei do siedlisk przekształconych (Z3) zaliczono jedynie 3,6% powierzchni (są to dwa wydzielania leśne: 210c oraz 211c). Pomimo dotychczasowego użytkowania gospodarczego lasów w Górach Gorzkowskich stan zbiorowisk roślinnych predysponuje ten obszar do objęcia go ochroną rezerwatową z powodu dużego potencjału zdolności regeneracyjnych.	uwzględniona	Uwaga dotyczy poparcia planu utworzenia rezerwatu, zgodnie z propozycją RDOŚ w Katowicach. **
17	Góry Gorzkowskie	dr inż. Łukasz Piechnik, Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN	2). Powołanie rezerwatu przyrody „Góry Gorzkowskie” będzie najlepszą formą ochrony sprzyjającą utrzymaniu zbiorowisk roślinnych (siedlisk NATURA 2000) wymienionych w SFD obszaru NATURA 2000 Ostoja Złotopółka PLH240020. Efekty we właściwym utrzymaniu siedlisk NATURA 2000 w przypadku ochrony rezerwatowej będą zdecydowanie lepsze niż w przypadku prowadzonej do tej pory gospodarki leśnej.	uwzględniona	Uwaga dotyczy poparcia planu utworzenia rezerwatu, zgodnie z propozycją RDOŚ w Katowicach.
18	Góry Gorzkowskie	dr inż. Łukasz Piechnik, Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN	3). Rezerwat krajobrazowo-leśny „Góry Gorzkowskie” powinien mieć na celu utrzymanie i pomnożenie zasobów genowych roślin leśnych, typowych dla lasów wyżynnych na glebach węglanowych, w tym drzew i krzewów leśnych co będzie możliwe przy dużej powierzchni chronionego obszaru. Również z powodu potrzeby zachowania charakterystycznego układu siedlisk i zależnych od nich zbiorowisk roślinnych rezerwat powinien zostać powołany w wariancie zaproponowanym przez RDOŚ Katowice (całe oddziały leśne 210, 211, 212, 213 oraz 214).	uwzględniona	Uwaga dotyczy poparcia planu utworzenia rezerwatu, zgodnie z propozycją RDOŚ w Katowicach. **
19	Góry Gorzkowskie	dr inż. Łukasz Piechnik, Instytut Botaniki im. Władysława Szafera PAN	4). Jedynie duże, ponad 100 ha rezerwaty stanowią skuteczną formę ochrony licznych gatunków ptaków związanych z różnymi fazami rozwoju lasów bukowych w tym z fazą rozpadu cechująca się dużą ilością martwego drewna leżącego a zwłaszcza stojącego. Na terenie projektowanego rezerwatu przyrody „Góry Gorzkowskie” do rzadszych gatunków ptaków związanych z drzewami starymi, zamierającymi oraz z martwym drewnem należą m. in. dzięcioł zielonostopy <i>Picus canus</i> , dzięcioł średni <i>Dendrocopos medius</i> , dzięcioł czarny <i>Dryocopus martius</i> , gołąb siniak <i>Columba oenas</i> , mucholówka mała <i>Ficedula parva</i> oraz mucholówka zakłonna <i>Ficedula hypoleuca</i> . Gatunki te do swego rozwoju potrzebują dużej ilości drzew starych, zamierających i martwych. Drzewa te stanowią bazę zerową oraz dostarczają tym gatunkom niezbędnych mikrosiedlisk wykorzystywanych m. in. w celach lęgowych (dziuple, półdziuple). Biorąc pod uwagę wielkość terytoriów (w lasach bukowych), dwóch z wymienionych gatunków ptaków tj. dzięcioła czarnego 0,3-2,3 terytoria/100 ha oraz gołębia siniaka 0,5-13 par lęgowych/100 ha, najodpowiedniejszym dla ich ochrony, wariantem projektowanego rezerwatu, jest wersja zaproponowana przez RDOŚ Katowice.	uwzględniona	Uwaga dotyczy poparcia planu utworzenia rezerwatu, zgodnie z propozycją RDOŚ w Katowicach.

* na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 21 sierpnia 2024 r. w sprawie rezerwatu przyrody „Wielki Las” (Dziennik Urzędowy Województwa Śląskiego z dnia 22 sierpnia 2024 r. (poz. 5629))

** mając na uwadze czytelność granic rezerwatu oraz względy przyrodnicze, planowany rezerwat nie obejmuje następujących wydziałów leśnych Nadleśnictwa Złoty Potok, Leśnictwa Kamienna Góra: 210g - drogi wzdłuż granicy rezerwatu, 212i - powierzchni z odnowieniem sosny w wieku 9 lat, oddzielonej od rozpatrywanego kompleksu leśnego drogą publiczną; 213d – powierzchni z sosną, brzozą, olchą, osiką w wieku 53 lat, oddzielonej od rozpatrywanego kompleksu leśnego drogą publiczną.